

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม โทร.

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๒๕๖

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕

กลุ่มงานวิชาการ
รับที่ 176 / 55
๐ ๒๐๑๕๖๖๕. ๒๕๕๕
เวลา 10.30

เรียน นางสาวทัศนาวลัย กุสุโมทย์ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ กรมบังคับคดี

ตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรมได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ห้อง ๒ ชั้น ๘ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร นั้น

บัดนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรมได้จัดทำรายงานการประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับรองรายงานการประชุมดังกล่าว หากมีข้อแก้ไขประการใดโปรดแจ้งฝ่ายเลขานุการฯ ทราบภายในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ ด้วย และหากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วให้ถือเป็นการรับรองรายงานการประชุม

(นางสาวอำพา วาณิชชวัลย์)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม

เรียน ท.วช.

เพื่อพิจารณา

นางสาวทัศนาวลัย กุสุโมทย์

12 เม.ย. 2555

(นางสาวทัศนาวลัย กุสุโมทย์)

ท.วช.

12 เม.ย. 2555

ยธ02007/256

* 0 1 1 1 6 2 5 *

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕

วันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ห้อง ๒ ชั้น ๘

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

.....

ผู้มาประชุม

๑. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	ประธานกรรมการ
อธิบดีกรมบังคับคดี	
๒. นายพลีษฐ์ อัครวัฒนาพร	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย	
๓. นางศิริพร รัตนโกสม	กรรมการ
นิติกรชำนาญการพิเศษ	
ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	
๔. นางสาวเอมอร เสี่ยงใหญ่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ	
ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	
๕. นางสาวทัศนาวลัย กุสุโมทย์	กรรมการ
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	
ผู้แทนกรมบังคับคดี	
๖. นางวิมัย ศรีจินตรา	กรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน	
ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
๗. นางสาวลาวัลย์ อ่อนสำลี	กรรมการ
นิติกรชำนาญการพิเศษ	
ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	
๘. นายมหิธร กลั่นนุรักษ์	กรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนที่ปรึกษากฎหมาย	
ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ	
๙. นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์	กรรมการ
นิติกรชำนาญการพิเศษ	
ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส.	

๑๐. นายพุฒิพงษ์ เลิศสถิตย์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย
ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท.	กรรมการ
๑๑. นายอำนาจ พัวเวส
ผู้อำนวยการสำนักนิติธรรม
ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาริณา ศรีวินิชย์	กรรมการ
๑๓. นางสาวสิริพันธ์ พลรบ	กรรมการ
๑๔. นางสาวอำพา วาณิชชวัลย์
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. นางสาววิวรรณ จตุรพิตร
หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและปฏิรูปกฎหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม
หัวหน้ากลุ่มพัฒนากฎหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม (ติดภารกิจ)

๑. นายพงษ์ภักดิ์ เรียงเครือ
๒. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
๓. ผู้แทนสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
๔. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๕. รองศาสตราจารย์ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวนรีลักษณ์ แพไชยภูมิ	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒. ว่าที่ร้อยตรีธนากร สถานานนท์	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๓. นายสุทิพย์ ไชยเดช	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๔. นายสุริยะ คำช่วย	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๕. นางสาวอินันท์ สุวรรณภรณ์	กรมบังคับคดี
๖. นางสาวปานหทัย ศรีสมุทร	สำนักกฎหมาย สป.ยธ.
๗. นางสาวอรยาใจ พูลธนัง	สำนักกฎหมาย สป.ยธ.
๘. นางสาวพรชนก กฤดาธิการ	สำนักกฎหมาย สป.ยธ.

เริ่มประชุม

เวลา ๑๔.๐๐ น.

เมื่อที่ประชุมได้มาร่วมประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ
เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมมีภารกิจในการปรับปรุง แก้ไข ยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงยุติธรรม และที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการพัฒนากฎหมายของกระทรวงยุติธรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงควรยกเลิกคำสั่งกระทรวงยุติธรรม ที่ ๓๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรมขึ้นใหม่ โดยปรับปรุงอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๔๘๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔
ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา
๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ด้วยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment: CAT) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ มายังสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และสำนักกฎหมายในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นควรนำร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็น

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปได้ดังนี้

(๑) เพิ่มนิยามของคำว่า “การทรมาน” เป็น (๑๖) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยนำคำจำกัดความ “การทรมาน” ตามข้อบทที่ ๑ ของอนุสัญญาฯ เป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม

(๒) กำหนดให้การกระทำความผิดฐานกระทำการทรมานเป็นความผิดสากล แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรก็สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ โดยเพิ่มเป็น (๔) ในมาตรา ๗

(๓) กำหนดห้ามมิให้ลงโทษผู้กระทำนอกราชอาณาจักรซึ่งความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดเกี่ยวกับการทรมาน ในราชอาณาจักรเพราะการกระทำนั้นอีก ถ้า (๑) ได้มีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ (๒) ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว โดยเพิ่ม (๒ ทวิ) และ (๔) ของมาตรา ๗ ไว้ในมาตรา ๑๐

(๔) กำหนดให้การกระทำทรมาน การพยายาม หรือสมรู้ร่วมคิด หรือมีส่วนร่วมเป็น ความผิดกฎหมายอาญา โดยเพิ่มหมวด ๕ ความผิดเกี่ยวกับการทรมาน (มาตรา ๓๐๘/๑ ถึงมาตรา ๓๐๘/๓) ใน ลักษณะ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๔ ของอนุสัญญาฯ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) กฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันครอบคลุมถึงการกระทำทรมานตามความหมายของ อนุสัญญาฯ หรือไม่ หากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เพียงพอแก่กรณีแล้วก็ไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายใหม่

ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพชี้แจงว่า วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ มุ่งลงโทษการ กระทำทรมานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนรู้เห็นเป็นใจยินยอมให้กระทำโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศ หรือคำรับสารภาพจากบุคคลนั้น หรือบุคคลที่สาม หรือเพื่อลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการ กระทำซึ่งบุคคลนั้น หรือบุคคลที่สามกระทำ หรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ หรือเพื่อข่มขู่ให้กลัวหรือบังคับขู่เข็ญบุคคล นั้นหรือบุคคลที่สาม หรือกระทำการด้วยประการใดๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติ แต่กฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ใน ปัจจุบันมีเพียงความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลทั่วไปก็ต้อง ระวังโทษเท่ากัน ดังนั้นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่จึงไม่เพียงพอและยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ จึง จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ยิ่งขึ้นตามที่ประเทศไทยได้แถลงตีความเข้าใจไว้ก่อนเข้าเป็น ภาควิชาอนุสัญญาฯ

(๒) เหตุผลและความจำเป็นในการบัญญัตินิยาม “การทรมาน” ไว้ในมาตรา ๑ (๑๖)

ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่า การบัญญัตินิยาม “การทรมาน” ไว้ในมาตรา ๑ (๑๖) ซึ่งเป็น บททั่วไปนั้น อาจจะกระทบกับมาตรานอื่นๆ ซึ่งปรากฏคำว่าทรมาน เช่น การฆ่าผู้อื่นโดยทรมานตามมาตรา ๒๘๙ (๕) เช่นนี้ผู้กระทำจะมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยทรมานก็ต่อเมื่อการกระทำเข้าลักษณะของ “การทรมาน” ตามที่ กำหนดไว้ในคำนิยามเท่านั้น กล่าวคือ จะต้องเป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ ทรมานอย่างร้ายแรงไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจต่อบุคคลใด ซึ่งกระทำโดยเจ้าพนักงานหรือด้วยการยุยงหรือโดย ความยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงาน หรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้ง จากทางราชการ เพื่อความประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้

๑. ให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม

๒. ลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำที่บุคคลนั้น หรือบุคคลที่สามได้กระทำหรือถูก สงสัยว่าได้กระทำ

๓. ข่มขู่ให้กลัวหรือบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม

๔. กระทำการด้วยประการใดๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติ

นอกจากนี้ นิยาม “การทรมาน” ยังมีลักษณะเป็นองค์ประกอบความผิด กล่าวคือ มีทั้ง เจตนา และเจตนาพิเศษ ดังนั้น จึงไม่สมควรบัญญัตินิยาม “การทรมาน” ไว้ในมาตรา ๑ (๑๖) ซึ่งเป็นบททั่วไป แต่ควร บัญญัติไว้ในมาตราเดียวกันกับฐานความผิด เช่นเดียวกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามมาตรา ๒๗๖

ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพชี้แจงว่า กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ร่าง นิยาม “การทรมาน” โดยนำมาจากอนุสัญญาฯ ทั้งหมด ซึ่งไม่ได้หมายความว่าความถึงการกระทำทรมานของเอกชนที่ กระทำต่อเอกชนในกรณีทั่วไป แต่หมายความว่าความถึงการกระทำของเจ้าพนักงานโดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ตามที่ กำหนดไว้เท่านั้น ทั้งนี้ จะกำหนดนิยามดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑ ซึ่งเป็นบททั่วไป หรือจะกำหนดไว้ในฐานความผิด ก็ได้ แต่จะต้องมีบัญญัติไว้ในกฎหมายและให้ตรงตามอนุสัญญาฯ

(๓) การกำหนดให้การกระทำความผิดฐานกระทำการทรمانเป็นความผิดสากล แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรก็สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ โดยเพิ่มเป็น (๔) ในมาตรา ๗

ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่า กรณีตามมาตรา ๗ หมายความว่า ถ้ากระทำความผิดดังต่อไปนี้ นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร เช่น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลงเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีข้ามชาติ ความผิดเกี่ยวกับโจรสลัด กล่าวคือ ไม่ว่าจะกระทำความผิด ณ ที่ใด หากจับกุมได้ที่ประเทศไทย เช่นนี้สามารถลงโทษในประเทศไทยตามกฎหมายไทยได้ทันที ซึ่งเป็นการขยายอำนาจกฎหมายไทยไปทั่วโลก แต่เมื่อพิจารณาข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ ที่กำหนดว่า “๑. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินมาตรการต่างๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดที่อ้างถึงในข้อ ๔ ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อความผิดเหล่านั้นเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน หรือบนเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น

(ข) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนชาติของรัฐนั้น

(ค) เมื่อผู้เสียหายเป็นคนชาติของรัฐนั้น หากรัฐนั้นเห็นเป็นการสมควร....”

จะมีลักษณะตามมาตรา ๔ และมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามากกว่า กล่าวคือ

- ถ้ากระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือบนเรือไทย หรืออากาศยานไทย ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามกฎหมายไทยดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔

- ถ้ากระทำความผิดดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ (๑) – (๑๓) นอกราชอาณาจักร โดยผู้กระทำเป็นคนไทย หรือผู้เสียหายเป็นคนไทย และได้มีการร้องขอให้ลงโทษ เช่นนี้ผู้กระทำจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

เพราะฉะนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ ควรเพิ่มเติมความผิดฐานกระทำการทรمانเป็น (๑๔) ของมาตรา ๘ และเมื่อกำหนดให้เป็นความผิดที่สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้ตามมาตรา ๘ แล้วก็ไม่จำเป็นต้องแก้ไขมาตรา ๑๐ ดังที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเสนอมา

ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพยืนยันให้ความผิดฐานกระทำการทรمانเป็นความผิดสากลตามมาตรา ๗ เนื่องจากต้องการยกระดับความร้ายแรงของความผิดให้สูงเทียบเท่ากับความผิดต่างๆ ที่เป็นความผิดสากล เช่น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลงเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีข้ามชาติ ความผิดเกี่ยวกับโจรสลัด เป็นต้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายให้แก่ประชาชน หากมากระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเสียเอง ย่อมต้องได้รับโทษสูงกว่าผู้กระทำที่เป็นบุคคลธรรมดาสมควรที่จะต้องดำเนินการให้เด็ดขาด ไม่ว่าจะกระทำ ณ ที่ใดก็สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้

ที่ประชุมไม่ขัดข้องที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะยกระดับความร้ายแรงของความผิดฐานกระทำการทรمانให้เป็นความผิดสากลที่ศาลไทยมีอำนาจพิจารณาและลงโทษได้ไม่ว่าในกรณีใด แต่ทั้งนี้ก็มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเป็นประเด็นพิจารณาว่า ความผิดฐานกระทำการทรمانสมควรอยู่ในระดับที่เป็นความผิดสากลในมาตรา ๗ หรือไม่ และจะต้องไม่แสดงผลของการแก้ไขในประเด็นนี้ว่า เพื่อเป็นการอนุวัติการให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ เนื่องจากการกำหนดใช้ในมาตรา ๗ อาจเป็นการเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ในข้อบทที่ ๕ ของอนุสัญญาฯ

(๔) ร่างมาตรา ๕ ที่กำหนดให้เพิ่ม (๒ ทวิ) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ของมาตรา ๗ ไว้ใน มาตรา ๑๐ มีความเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาฯ นี้อย่างไร

ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพชี้แจงว่า เป็นข้อผิดพลาดในการพิมพ์ ไม่ต้องการให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (๒ ทวิ) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ของมาตรา ๗ ไว้ในมาตรา ๑๐

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และมอบหมายให้สำนักกฎหมายร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อสังเกตของที่ประชุม

๔.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เนื่องจากข้อบทที่ ๑๔ ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันในระบบกฎหมายของตนว่าผู้ถูกทำร้ายจากการกระทำความผิดได้รับการชดเชยทดแทนและมีสิทธิซึ่งสามารถบังคับคดีได้ที่จะได้รับสินไหมทดแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ รวมทั้งวิถีทางที่จะได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเต็มรูปแบบที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในกรณีที่ผู้ถูกทำร้ายเสียชีวิตอันเป็นผลจากการกระทำความผิด ให้ผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลนั้นมีสิทธิที่จะได้รับสินไหมทดแทน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” และวรรค ๕ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำเช่นนั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีขอบเขตความคุ้มครองกว้างกว่าพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งจำกัดเฉพาะผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัติเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ผู้เสียหายจากการถูกกระทำความผิดได้รับการเยียวยา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเพิ่มมาตรา ๔๐/๑ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ กำหนดให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิในชีวิต หรือสิทธิหรือเสรีภาพในร่างกายหรือถูกทำร้ายได้รับความคุ้มครองโดยทางศาลที่จะสั่งระงับ หรือเพิกถอนการกระทำนั้น และให้ศาลกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายตามสมควรที่เป็นธรรมและเพียงพอ โดยให้ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ข้อบทที่ ๑๔ กำหนดให้มีการเยียวยาให้แก่ผู้ถูกกระทำความผิด ซึ่งหมายความว่าบุคคลใดก็ตามที่ถูกทำร้ายจะต้องมีกลไกเยียวยา เช่นนี้จะต้องพิจารณาว่าจะให้รัฐหรือผู้กระทำความผิดเป็นผู้เยียวยาให้แก่ผู้ถูกกระทำความผิด เพราะจะมีวิธีการแตกต่างกัน กล่าวคือ หากให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เยียวยา เช่นนี้จะเป็นเรื่องการฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่ง หรืออาจจะเรียกร้องในคดีอาญาก็ได้ เนื่องจากเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ได้กำหนดให้ผู้เสียหายที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยให้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ แต่หากต้องการกำหนดให้รัฐเป็นผู้เยียวยาก็จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพชี้แจงว่า ต้องการกำหนดให้รัฐเป็นผู้เยียวยาให้แก่ผู้ถูกระทำการทรมาน แต่ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ยังไม่ครอบคลุมถึงความผิดฐานกระทำการทรมาน ดังนั้น จึงต้องแก้ไขพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเพิ่มความผิดฐานกระทำการทรมานให้อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฯ ตามข้อสังเกตของที่ประชุม

(๒) กรณีตามมาตรา ๙๐ เป็นเรื่องการถูกคุมขังไม่ชอบ ซึ่งเป็นการกระทำต่อเนื่อง ดังนั้นจึงต้องมีการร้องขอให้ศาลสั่งปล่อย แต่สำหรับกรณีการถูกระทำการทรมานนั้น อาจมีได้ทั้งกรณีที่การกระทำทรมานสิ้นสุดลงไปแล้ว หรือการกระทำทรมานนั้นยังกระทำต่อเนื่องอยู่ ดังนั้นตามที่มาตรา ๙๐/๑ กำหนดให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำละเมิดระงับหรือเพิกถอนการกระทำนั้นโดยพลัน เช่นนี้สามารถใช้ได้กับกรณีที่การกระทำทรมานนั้นยังคงกระทำต่อเนื่องอยู่ แต่หากเป็นกรณีที่การกระทำนั้นสิ้นสุดลงไปแล้ว ศาลจะสั่งเพิกถอนอย่างไร นอกจากนี้ หากเป็นการถูกทรมานในระหว่างถูกคุมขัง ก็จะเป็นกรณีการถูกคุมขังโดยมิชอบ ซึ่งผู้เสียหายสามารถร้องขอต่อศาลได้ตามมาตรา ๙๐ จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติมาตรา ๙๐/๑ เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

สำหรับข้อสังเกตนี้ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ชี้แจงให้เห็นแต่อย่างใด

มติที่ประชุม ให้แก้ไขพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเพิ่มความผิดฐานกระทำการทรมานให้อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้ให้เสนอแก้ไขไปพร้อมกับประมวลกฎหมายอาญา โดยไม่ต้องแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

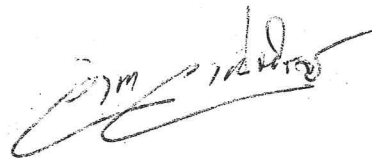
เลิกประชุม เวลา ๑๕.๐๐ น.

พรชนก กฤดากร

(นางสาวพรชนก กฤดากร)

นิติกร

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวอำพา วาณิชชวัลย์)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

กรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม